

Mirsad Hadžikadić:

Vlasti u Bosni i Hercegovini počele su da popuštaju mjere i pravila ponašanja koja su ranije uspostavljena. Nema više policijskog sata. Osobe mlađe od 18 i starije od 65 mogu izlaziti ponedjeljkom, srijedom i petkom između 09:00 i 13:00, ali se mogu kretati u automobilu u bilo koje doba od tačke A do tačke B. Prodavnice su sada otvorene; sve je otvoreno osim kafića i restorana. Škole još nisu otvorene, a sad po prvi put dozvoljavaju prosvjetnim radnicima da idu na posao u grupama do pet osoba. Ne znam šta to znači za crkve i džamije, i da li je njima dozvoljeno da nude usluge, ali grupe ne smiju biti veće od pet ljudi. Međutim, upravo sam prošao pored džamije; prošao sam kroz dvorište džamije na putu do knjižare da kupim knjigu, i vidio sam da tu imaju ljudi koji broje, tako da se sad može ići moliti, ali se održava razdaljina među ljudima. Stvari se vraćaju u normalu, ali mjere koje su još uvijek na snazi je da se moraju nositi maske i rukavice sve vrijeme, te održavati razdaljina među ljudima. Takođe, ne može biti veći broj od određenog istovremeno u prodavnicama, redovi su dugi ispred banaka, pošti, prehrambenih trgovina, jer smiju primiti samo mali broj ljudi a to su obično male trgovine, nisu kao američke. U redovima ispred trgovina ljudi održavaju razdaljinu jedni od drugih. Taksisti rade. Nadam se da će uskoro ukinuti mjeru i za osobe mlađe od 18 i starije od 65 godina ali zadržati sve ove ostale mjere kao što su fizička udaljenost, maske i rukavice.

Platforma za progres nastavlja da komunicira elektronskim putem. Naš prenos uživo na Facebooku nedjeljom je dobro posjećen. Akademija Platforme za progres sada srijedom i subotom nudi obuku na određene teme, tako da ljudi mogu naučiti nešto dok su kod kuće. Takođe sam ponudio jedan direktan razgovor sa građanima na kojem se pojavilo oko 45 do 50 ljudi na aplikaciji Zoom i bilo je to poput javne tribine, na kojoj su mogli govoriti, predlagati, komentarisati i postavljati pitanja. Zato smo odlučili da u petak održimo još jednu takvu sesiju. Ja sam se nadao da ćemo to održavati jednom mjesečno, ali vidjet ćemo kako ide. Dakle, sad smo sve aktivniji, i četiri puta sedmično imamo neku vrstu programa Platforme za progres putem naše Facebook stranice i Youtube kanala. Tim za komunikacije vrijedno radi, Izborni komitet je takođe počeo raditi, saradjući sa timom za komunikacije i marketing. Naša Akademija takođe saraduje s njima, jer moraju pripremiti kandidate u vezi određenih tema. Uspostavili smo i Odbor za izbornu strategiju koji je zadužen za opšte smjernice. I oni su počeli raditi, tako da tri a

ponekad i četiri odbora rade zajedno a predsjedavajući tih odbora koordiniraju. Kad kažem četiri, mislim na Izborni komitet, Odbor za izbornu strategiju, Odbor za marketing i komunikacije i Akademiju Platforme. Sjednice Predsjedništva su duge i posljednja je trajala oko četiri sata. One se održavaju svakog četvrtka, i prošli put sam u suštini rekao da je dosta i da više nećemo imati više od šest tačaka dnevnog reda i da sjednice neće trajati više od dva sata. Ako treba, zaustavit ćemo neku osobu usred govora pa neka nastavi iduću put. Pa, vidjet ćemo. Mnogo stvari se dešava u 21:00 naveče, a to je zato što je mjesec ramazan i mnogi ljudi poste pa se iftare oko 20:00 kad inače imamo te sastanke. Zato su svi sastanci pomjereni na neko drugo vrijeme tokom dana ili nakon 21:00. Večeras je sjednica Predsjedništva i moramo razgovarati o nekim stvarima. Nekoliko je visokoprofilnih loših stvari koje se dešavaju i ljudi su shvatili da neko krade novac čak i u vrijeme krize, naručujući respiratore preko kompanija koje ne bi smjele time da se bave jer će neko imati finansijsku korist tako što se ide kroz te mutne kanale, itd.

Danas je Centralna izborna komisija objavila da će izbori biti održani 4. oktobra, kao što je i planirano. Dakle, te nesigurnosti više nema. Izbori će biti održani, i za nas to znači da ćemo na sjednici Predsjedništva započeti našu kampanju. Nije da nismo ni razmišljali o tome ranije i da nismo napravili korake koji će ići u korist našoj kampanji, ali od večeras pa do 4. oktobra to je sve na čemu ćemo raditi, to je fokus i sve naše aktivnosti će biti vođene činjenicom da će 4. oktobra biti održani lokalni izbori. Moramo da damo najbolje od sebe kako bismo imali najbolje moguće rezultate. Mnogo je razgovora. Na prošloj sjednici Predsjedništva imali smo vruću diskusiju o jednoj tački dnevnog reda. Naš Izborni komitet je predložio da malo olabavimo pravila za pronalazak najboljih kandidata jer smatraju da je važno da dobijemo koliko god je moguće glasova, što će odrediti koliko sjedišta ćemo dobiti u gradskim vijećima. Ja sam se usprotivio tome i rekao da ni pod kakvim okolnostima nećemo olabaviti naša načela. Međutim, zamolio sam ih da definišem kvalitet naspram kvantiteta. Mi imamo četiri načela: država, obrazovanje odnosno sposobnost, integritet i briga za mlade. Ako neka osoba ispunjava te kriterije, onda je to kvalitetan kandidat. Znam da su mladi ljudi zabrinuti zato što nemaju iskustvo, međutim, da bi neko bio predstavnik, on ne mora lično biti arhitekta, ne mora biti inženjer ni informatičar ni urbanista. Trebate znati kako rasuđivati i kako pronaći prave stručnjake koji će vas savjetovati. Morate biti pošten građanin, morate imati moralne vrijednosti,

morate živjeti naša načela, ali ne čini vas manje kvalitetnim kandidatom ako nemate, na primjer, deset godina iskustva u pravu, itd. Dakle, to je bio interesantan razgovor, i drago mi je da smo o tome razgovarali i na kraju došli do pozitivnih zaključaka.

Sastanke sada održavamo preko Zooma sa našim članovima raznih odbora, kako regionalnih tako i opštinskih, ali i sa kandidatima. Do sad smo te sastanke imali sa regijom Sava, na kojem smo imali preko 70 ljudi, zatim sa regijom Bosna gdje smo imali oko 85 ljudi, zatim sa regijom Una, gdje smo imali 22 ljudi. Mi smo te regije nazvali po rijekama. Imali smo i sastanak sa regijom Neretva, što je u Hercegovini, gdje je bilo oko 60 ljudi. Zatim smo razgovali sa mladima gdje je takođe prisustvovalo preko 50 osoba. Koristimo Zoom da komuniciramo sa infrastrukturom odnosno sa ljudima Platforme. Moramo dobro da komuniciramo tako da oni dobiju informacije o tome šta radimo i da su dobro informisani. S druge strane, oni vide te brojeve i shvate da nisu sami, što je takođe motivirajući faktor. Ova serija sastanaka je dobro prošla i ljudi to cijene. Moguće je da smo mi jedina stranka koja ovo radi u vrijeme korona virusa. Dominantne vijesti su činjenica da će izbori biti održani i da moramo početi raditi na tome. Nije da nismo počeli, ali sada se moramo ozbiljno posvetiti tome i totalno fokusirati na izbore a zaboraviti sve ostalo. Jer, na posljednjoj sjednici Predsjedništva smo sat i po razgovarali o par ljudi koji su narušili protokol o komunikaciji koji imamo. Rekli su nešto neprikladno na Viberu, i ja sam pitao zašto raspravljamo o tome i zašto je to tačka dnevnog reda na sjednici Predsjedništva, i da ih trebamo poslati odgovarajućem odboru koji se bavi pitanjima neprikladnog ponašanja umjesto da se mi bavimo time. Petnaest ljudi koji treba da razgovaraju o strategiji se bave problemima razgovora u društvenim medijima i drugih kanala. I da, neki ljudi su rekli nešto pogrešno i treba da se taj problem riješi, ali istovremeno svako treba da radi svoj posao i zato treba da obavijestimo odbor za žalbe koji će vidjeti takve stvari i ako ima potrebe da se djeluje na osnovu njihovih preporuka, onda taj predmet dolazi Predsjedništvu koji donosi konačnu odluku o tome. Bilo kako bilo. Sutra ja i Mirzeta idemo u Neum gdje ćemo provesti 7-10 dana, jer možemo raditi odatle i barem pobjeći od zatvorenosti u stanu, što bi mogla biti bolja situacija. Mislim da je to otprilike to. Politički savjet je vrijedno radio ovih dana. Mnogi ljudi su odlučili da je vrijeme krize vrijeme kad se zapravo krade ili plaćaju neki stari dugovi, ili

šta već, i ova država pokušava da shvati kako da se pozabavi svim tim nedoličnim ponašanjima u vrijeme dok je Covid-19 pandemija još uvijek u toku.

Clark Curtis:

Imam jedno dvostruko pitanje. Sad kad znamo da će izbori biti održani u oktobru, reci nam malo detaljnije o tome šta će biti vaš fokus. Znam da si mislio da će izbori biti održani, ali sada to i znamo. I druga stvar, teško je povjerovati da je prošlo dvije godine, ali možda se osvrni malo na to šta se može i šta se ne može uraditi po pitanju „stvarne kampanje“ sada u odnosu na prošle izbore.

Mirsad Hadžikadić:

Glavni zadatak je pronaći kandidate koji će biti na izbornim listama, koji će dati svoje ime i reći da su voljni da služe u gradskom vijeću ili kantonalnom vijeću, ili su voljni da budu gradonačelnici. Trenutno imamo oko 120 do 140 kandidata, a treba nam više od 300. Mogli bismo imati i do 500 kandidata da maksimiziramo sve mogućnosti, ali ne moramo to uraditi. Ali, ja mislim da treba da imamo oko 300 kandidata. Dakle, pronalazak ljudi koji nas mogu dobro predstavljati i koji su voljni to uraditi. Mnogi ljudi smatraju da je to rizičan korak jer će ih protivničke stranke označiti kao one sa naše liste. Pet minuta prije našeg razgovora, razgovarao sam sa mladim ljudima iz regije Una, koji kažu da već imaju problema na svojim radnim mjestima jer su članovi Platforme. Samo zbog toga što su članovi! A ako budu kandidati na našim listama, kako bi to tek onda izgledalo? Zato moramo vrlo pažljivo raditi na tome. Druga stvar je novac. Moramo pronaći novac da bismo bili uspješni na izborima. Pravila o sudjelovanju su uvijek ista i prema njima se kampanja može voditi samo mjesec dana pred izbore odnosno u septembru. Pošto su izbori 4. oktobra, to u suštini znači da kampanja zvanično traje od 4. septembra. To ne znači da se ne možete promovisati, nego da se ne može platiti ni za šta što ima veze sa kampanjom. Ne možete postaviti jumbo plakate jer se oni plaćaju. Ne možete imati nastup na televiziji u plaćenim inforeklamama ili bilo kakvim političkim reklamama na državnoj televiziji, prosto zato što se one plaćaju i niko vam ih neće dati besplatno. Možete raditi sve besplatne stvari. Ja mogu izaći i staviti znak: Mirsad, ali samo ako ne platim nikome da napravi taj znak niti meni ko plati da izađem i to uradim. Dakle, na neki način je šakljivo, ali i nije jer sve dok ne plaćate za neku uslugu, možete to raditi. Onda bude prilično napeto tokom tog

posljednjeg mjeseca, a posljednji dan pred izbore bude predizborna tišina kad se ne smije raditi ništa, nikakve političke aktivnosti, skupovi ni bilo šta.

Clark Curtis:

Osim kad se kandiduješ za predsjednika pa samo šetaš ulicama dan pred izbore.

Mirsad Hadžikadić:

Naravno, kao što smo uradili prošli put. Da, može se šetati, naravno. Ne smiju se držati govori, ali smiju se pozdraviti i potapšati ljudi, itd. Dakle da, dupli standardi su svugdje.

Clark Curtis:

Kakav je tvoj predosjećaj? Prije dvije godine, kad si tek počinjao, bio si nepoznat. Možeš li uporediti to s tim gdje si sada u procesu i kako se može nastaviti izgradnja tog procesa?

Mirsad Hadžikadić:

Sada očito imamo mnogo više ljudi. Bit ćemo na glasačkim listićima u mnogim gradovima i opštinama. Bit će skuplje zbog liste. Ne baš mnogo jer mislim da je kompletna lista 25.000 KM, a za mene je koštala 20.000 KM. Moramo prikupiti potpise, jer meni je trebalo 5.000 potpisa za moju kandidaturu, a vidjet ćemo koliko nam treba sada kad budemo imali ukupnu listu – možda ne puno više od toga. Pitanje finansija je važno, naravno, jer moramo pronaći novac kojim ćemo to platiti. Dakle, mnogo je stvari koje moramo uraditi – pronaći kandidate, pronaći novac, pripremiti strategiju za koju nemamo novac pa ćemo iskoristiti interne resurse; pripremiti materijale. Već sada imamo troškove; na primjer, troškove reklamiranja mojih prenosa uživo na Facebooku nedjeljom naveče. Kako bismo doprli do većeg broja ljudi, čak i te prenose moramo reklamirati, a za to je potreban novac. Brinemo o članstvu jer više članova znači više članarina da se plate razne aktivnosti, ali moramo da naučimo kako da ne poduzmemo neke aktivnosti koje se smatraju ilegalnima, kao što je na primjer korištenje djece za bilo kakvo političko reklamiranje. Zato smo formirali naš pravni tim koji će nam pomoći da ostanemo na pravoj strani izbornog zakona. Postavljamo i novu internet stranicu. Nismo platili za to jer nam to rade volonteri, a volonterima treba više vremena jer imaju ostale poslove koje moraju raditi. Bilo kako bilo, novac će nam biti veliki problem, kao što je bio i prvi put, a novac bi nam omogućio da uradimo stvari koje nismo mogli uraditi prvi put, a to je da budemo više prisutni u medijima.

Prošli put sam vidio da je potrebno 1000 KM po minuti na televiziji, što je oko 700 dolara. Za američke uslove to je ništa, ali ovdje se mora sve platiti. Srećom je samo 30 dana tokom kojih se vodi kampanja. U tom vremenu, da budete na državnoj televiziji koja nije javni servis naplate vam oko 10.000 KM za deset minuta, čak i više, oko 12.000 KM. Ako to podijeliš sa 1,7 dobićeš iznos u dolarima. Nama je to skupo zbog načina na koji se finansiramo. Stranke koje su dio vlade ili koje su parlamentarne stranke dobijaju novac za bavljenje politikom na svim nivoima, bilo da je to kantonalni, gradski, entitetski ili državni, a to je znatan iznos novca. Oni dobiju novac za kampanju. Zašto bi oni to koristili za kampanje? Ne možete dobiti novac poreskih obveznika kako biste ostali na vlasti, nego to treba koristiti za održavanje infrastrukture stranke. Ali, oni taj novac uvijek koriste za izbore. Da se sad vratim na originalno pitanje, sad nas je više, izbori su veći i skuplji jer imamo više kandidata, više je tema kojima se moramo baviti jer sad moramo da se bavimo lokalnim temama koje se razlikuju od mjesta do mjesta, naspram opštih izbora na kojima se jednostavno bavi jednim setom tema koje su interes kompletne nacije pa samim tim to čini stvari jednostavnijima. Dakle, mi učimo. Ovo će biti naš veliki test.

Clark Curtis:

Dok se restrikcije popuštaju i može se više izlaziti, pretpostavljam da će to otvoriti mogućnosti tebi i drugim članovima Platforme da izlaze više na javne tribine i slične skupove.

Mirsad Hadžikadić:

To nam je presudno, da, i jedva čekamo da se to dogodi. Već sada, sastanak prije ovoga, najčešće iznesena preporuka za rast naše stranke u toj regiji je da ja moram češće da dolazim. Korona je to spriječila. Češće znači da se moramo sastajati sa ljudima na ulicama i održavati javne tribine. Pošto mi nemamo pristup televiziji ni društvenim medijima osim našim vlastitim, to je zaista najbolji način za nas da dopremo do ljudi – putem ličnog kontakta, putem javnih tribina gdje se vidimo oči u oči, gdje oni mogu postavljati pitanja na koja će dobiti odgovore. Srećom, sad nas je više tako da postoji podrška. Imamo grupu za ljudske resurse, tim za komunikacije i marketing, tim za izbore, tim za strategiju, tim za akademiju, gradske i regionalne odbore. Svi ti ljudi treba da pomažu kandidatima i lokalnim organizacijama da nađu način da uspiju i da održe izbore. Dakle, imamo tu podršku koju prije nismo imali, i mislim da treba da nastavimo da gradimo tu internu sposobnost da pozitivno odgovorimo na izazove koje donose izbori.

Clark Curtis:

Samo još jedno pitanje. Sad kad možeš više da izlaziš, a otkrio si Zoom i nove strategije i metode komunikacije, da li namjeravaš da nastaviš koristiti te metode komunikacije čak i sada kad se može izlaziti više u javnost?

Mirsad Hadžikadić:

Da, oni su presudni. Otkrili smo da tako možemo biti istovremeno na više mjesta. Sa licencom koju trenutno imamo, možemo održavati sastanke do stotinu ljudi istovremeno, i mi ćemo to raditi jer tako istovremeno možemo održati sastanak sa ljudima širom zemlje, iz svih regija, što je ponekad zaista presudno. I, kao što sam spomenuo, pored prenosa uživo na Facebooku nedjeljom, sad sam organizovao i direktne razgovore sa građanima putem Zooma. Osvježavajuće je vidjeti da se ljudi pojave na tim sastancima i postavljaju pitanja bez napuštanja udobnosti svog doma. Još uvijek želimo da budemo odgovorni građani a ne prvi koji će izaći, prije nego što se situacija u potpunosti stabilizuje. Dakle, ti elektronski sastanci će još uvijek biti korisni. Takođe, oni se mogu organizovati za mali novac ili besplatno. Ne morate iznajmiti objekat za sastajanje, ljudi ne moraju napuštati svoje domove i automobilom putovati, a gorivo je skupo. Vjerujem da će u obrazovanju i u politici i u korporativnom svijetu stvari poput Zooma ostati. One su nas naučile da ponekad možemo izbjeći lične sastanke, što će biti teško u Bosni jer sve počinje i završava kafom, a teško je piti virtualnu kafu. Ali, mislim da će se kreirati niša koja neće potpuno zamijeniti lične kontakte. Tokom ove pandemije korona virusa, shvatili smo koliko smo društvena bića. Ali, mislim da su elektronska sredstva komunikacije, a mi eto koristimo Zoom, tu da ostanu, i drago mi je zbog toga, i drago mi je da mogućnosti kao Zoom postoje jer su nam toliko pomogle da održavamo sastanke. Plus, na njemu smo uljudniji: morate podići ruku da dođete na red da govorite, a ako ne podignete onda ni ne dobijete to pravo. Na jednom sastanku je jedan čovjek pokušavao reći nešto a nije bio na redu, i uporno je pritiskao dugme da govori i da uključi ton za sebe, a ja sam uporno isključivao njegov ton jer nije bio na redu. To je trajalo oko deset minuta, i on nije ni shvatio šta se događa, mislio je da mu kompjuter nije dobro radio, i tako smo uključivali i isključivali ton dok nije podigao ruku, i ja sam onda pitao u čemu je problem, i on je rekao da želi nešto da kaže, a ja sam mu objasnio da mora pritisnuti malu plavu ruku pri dnu ekrana i onda čekati red. Rekao je da to nije znao, a ja sam rekao da je to zato što je

zakasnio na sastanak i nije čuo instrukcije date na početku sastanka. Sada ljudi čekaju svoj red, a kad govore kažemo im da imaju ograničeno vrijeme i treba da to poštuju, jer znaju da ću im ja isključiti ton ako to ne urade. Na kraju je sve postalo nevjerovatno uljudno, što je odlično. Ko bi rekao da tehnologija može biti dobra za te stvari.

Clark Curtis:

I na kraju, kako si ti i kako je tvoja porodica? Dobro ste i bezbjedno?

Mirsad Hadžikadić:

Da, dobro smo. Sad češće razgovaramo sa djecom i unucima, što je dobro jer kad trčite svud okolo i dođete kući, niste ni za šta, samo jedete i spavate, možda malo gledate TV. A sad smo kod kuće sve vrijeme pa se lakše nađe vremena da se komunicira sa svima. Oni znaju da smo dostupni pa nas zovu više, što je zaista odlično. Ali, svi smo dobro, hvala na pitanju.

Clark Curtis:

Uživaj na svom kratkom odmoru i čuvajte se.

Mirsad Hadžikadić:

Hvala ti puno.